

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' אלול תש"פ | דף היומי בבלי: עירובין יד | דף הכולל: שבת סד.
דף היומי בהלכה: מסימן תק"ו אמצע סעיף ג' "ומותר לאפות הפת" עד סעיף ה'.
מוסר: אהבת חסד - אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: אורחות חיים פתיחה עד יום ו

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"אבא היה אומר שמשקר לא מרויחים" | כך התכוננו במלונית הקורונה למבחן של 'דרשו' | ברגע שהדבר הגיע לאוזניו של ר' חובב הכהן הוא קרס תחתיו מתעלף... | הסבא והסבתא שזכו לכינוי 'זיידע תורה' ו'באבע תורה' | 1960

על דא ועל הא

שר התורה הזרה: "לשלוח למוסדות - אין הוראת היתר לבטל תורה"

Shlomi Cohen / Flash90

במענה לשאלת רבים השיב מרן שר התורה כי "יש להורים לשלוח את כל ילדיהם למוסדות התורה ולישיבות הקד' ללא שום הוראת היתר. ואין שום הוראת היתר לבטל תורה אפילו יום אחד". דעתו של שר התורה כי תורה מגנא ומצללא ואין לחשוש מפני התפשטות נגיף הקורונה

הוראת היתר. ואין שום הוראת היתר לבטל תורה אפילו יום אחד". עוד הוסיף מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שעל ראשי הישיבות ומנהלי החדרים האחריות לבל ישאר אחד בביתו ללא השגחה על רוחניותו. ותורה מגנא ומצללא. בשל חשיבות הדבר הורה מרן שר התורה שליט"א לפרסם את הדברים.

לרגל תחילת 'זמן אלול' ובשל הבלבול השורר בקרב בני התורה יוצא מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א בהוראה כי יש לכל ההורים לשלוח את הילדים למוסדות התורה והחינוך. במענה לשאלת רבים השיב מרן שר התורה כי "יש להורים לשלוח את כל ילדיהם למוסדות התורה ולישיבות הקד' ללא שום

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"כל מי שהכיר את אבא שלי ראה את הדבר הזה. קודם כל הוא תלמיד ישיבה, ורק אחרי זה חבר כנסת ועוסק בצרכי ציבור. ואיפה זה בא בעיקר לידי ביטוי? ב'אלול'!"

ראש מועצת קרית יערים הרב יצחק רביץ מספר על ה'אלול' של אביו, שלוחא דרבנן הרב אברהם רביץ זצ"ל

סופג את האווירה הזאת. זה מה שאבא היה עושה. במשך שנים מאז שאני זוכר את עצמי, חודש אלול היה כולו מוקדש לה' גם בזמן שהוא היה חבר כנסת. זה היה יוצא לו טוב, כי ממילא פגרת הקיץ של הכנסת היא מחודש אב ועד אחרי החגים. לא שלח"כים חרדיים אין עבודה כי יש פניות מעל הראש, אבל כל נושא העבודה השוטפת בכנסת נעצרת. במשך שנים שהוא היה שוכר חדר במושב תפרח, היה לוקח איתו תיק ונוסע. יושב בישיבה כאחד הבחורים, ולומד שלושה סדרים בחברותות. גם בשבתות הוא היה נשאר בישיבה ואוכל עם הבחורים, ממש נהפך להיות בחור ישיבה לכל דבר. לפעמים היה שוהה בכפר חסידים לפעמים בתפרח או בישיבת חברון. בשנה האחרונה לחייו, בחודש אלול תשס"ח הוא למד בישיבת מיר בחברותא של גיסי הרב סטפנסקי, תלמיד חכם חשוב בפני עצמו, והם למדו מסכת נדרים. לאחר מכן הוא הוציא חוברת של חידושי תורה מאותו אלול, ברמה מאד גבוהה.

באותה תקופה החליטו על הקדמת הבחירות, ואז הוא החליט להפסיק להתמודד ולפרוש מהרשימה. הוא לקח את החוברת שהוא הדפיס, וכתב שם הקדמה שזה לדעתי צוואה או בכלל מורה דרך לכל מי שעוסק בצרכי ציבור לדעת מה העיקר ומה הטפל. והוא כותב שם שהיות שהוא נפרד מהחיים הציבוריים ועובר לחיים אישיים והנפרד מחברו צריך להיפרד בדבר הלכה, ולכן אני שולח לכם את החוברת הזאת.

כמו שאנחנו יודעים שנשמתו של אדם מרגישה את מה שהולך לקרות לו, נשמה שמגיעה ממקומות עליונים. כעבור שבועיים נפל אבא באופן פתאומי למשכב ובתוך חודש הוא נפטר.

נמצאנו למדים שהוא ניבא ולא ידע מה ניבא. זו היתה הפרידה שלו מהחברים והפרידה מהחיים בצורה הכי מכובדת שיכולה להיות.

באותה תקופה שלח אבא אותי להביא את החוברת הזאת לכל ראשי הישיבות, הייתי אצל כל ראשי הישיבות בארץ מדין ועד באר שבע להביא להם את החוברת הזאת והם התפלפלו בעניין וכתבו הערות וחלקם אפילו התכתבו אתו בעניין.

האם במועצה מרגישים איזה שינוי באלול?

אני יודע על הרבה אנשי ציבור שמשנים באלול את אורחות חייהם. בכלל בטלזטון אתה רואה את זה או כקבוצות או כיחידים

הרב יצחק רביץ הוא אדם עסוק מאוד. ומכהן כראש מועצת קרית יערים, לצד המועצה הוא עוסק במגוון תפקידים ציבוריים, ופועל יומם ולילה למען הכלל בתחומים שונים, ומקדיש כל רגע לעזרה וסיוע ליהודים הזקוקים לכך.

"אני חושב שהדבר המרכזי שצריך ללוות אותנו זה ההפנמה שקודם כל אנחנו בני תורה", אומר הרב רביץ בראיון מיוחד ל'דרשו'. "כל השאר זה תוספת. כל השאר צריך להתחבר איכשהו לסדר יום הנוסף שלך, דבר ראשון אתה בן תורה. כשאתה בן תורה זה מחייב אותך בכל מיני דברים כמו למשל 'אלול'.

כשבן אדם נפטר יושבים בני המשפחה ומנסים לתמצת בכמה מילים את האישיות שלו כדי לכתוב נוסח מתאים למצבה. הרי לא כותבים מגילה על הקבר, כותבים כמה משפטים בודדים. כשאבי ע"ה נפטר ישבנו לנסח את המצבה, והמשפט הראשון שכתבנו היה זה: "פ.נ. הרב אברהם רביץ, תלמיד ישיבת 'כנסת ישראל' חברון". תבוא למצבות של להבדיל אחינו הטועים, לא תמצא לעולם נוסח כזה: פה נטמן בוגר אוניברסיטת תל אביב. זה לא קיים. המהות של אבי ע"ה הייתה, תלמיד ישיבת חברון - 'כנסת ישראל' כל ימיו. עד יומו האחרון. גם על הקבר של אבא שלו ז"ל, שהיה דיין חשוב ורב שכונת מונטיפיורי בתל אביב נכתב נוסח דומה: תלמיד ישיבת חברון - 'כנסת ישראל'.

כל מי שהכיר את אבא שלי, ראה את הדבר הזה. קודם הוא תלמיד ישיבה ורק אחרי זה הוא חבר כנסת ועוסק בצרכי ציבור. איפה זה בא בעיקר לידי ביטוי? באלול!

אלול היה שבירת שגרה. בישיבות יש את האווירה של 'חיל ורעדה יאחזון', זה גם התחלה של שנה חדשה וגם ה'אלול'. אלול בישיבה זה חשמל באוויר, וככל שמתקרבים לימים הנוראים קל וחומר. עשרת ימי תשובה יש אירה חזקה מאד של אלול, של רצינות ושינוי דרך. הלימוד יותר רציני, הכל משתנה.

איך בן אדם שיוצא מהישיבה ולא ממשיך בכולל, יוצא לעוסק בצרכי ציבור או שהולך לעבוד, איך הוא גורם לשמר את הדבר הייחודי הזה לקחת את האלול אליו הביתה, שכל הבית ייהפך לאלול שכל הבית יהיה באווירה של החיל ורעדה יאחזון שקיים בישיבות?

אם אבי המשפחה שובר את השגרה וכשמגיע אלול סדר היום של הבית משתנה, מפסיקים הכל ועושים סדר יום חדש, כל הבית

זה נכנס בהרבה מקומות. יש פה כמה ישיבות, ואתה יכול לשמוע שבחודש אלול מתרבים הספסלים, לא אברכים אלא אנשים שאחרי צהרים ובערב מתיישבים ללמוד ולא מסתפקים רק בדף היומי שזה חשוב מאד, ח"ו מלזלזל במי שמצליח לעמול וללמוד כל יום שיעור

דף היומי או חברותא, מה שלא יהיה. קביעות דבר חשוב. אבל ביום שישי כשאין עבודה, אתה יכול לראות מהבוקר עד שעות הצהרים המאוחרות יושבים ולומדים, יש כאלו שמגיעים ללמוד עם הילדים שלהם וזה דבר מפעים לראות את הדבר הזה.

על דא ועל הא

נשיא מועצת חכמי התורה מרן הגר"ש כהן שליט"א יצא בקריאה נרגשת לתלמידי הישיבות - "להתגבר ולדחות את כל הבעיות ולבוא לישיבות!... אם אפשר, עד אחרי כיפור לא לצאת מהישיבה, להתמיד. ואם צריכים משהו, שההורים יבואו ויתנו"

Shlomi Cohen/Flash90

"ההורים צריכים לא לעכב בכלל בעד בניהם מללכת לישיבות... התורה מגנא ומצלא" | ולראשי הישיבות קרא: "להתאזר ולפתוח את הישיבות ולקבל את כל התלמידים"

את כל מה שיהיה טוב לתלמידים, להשתדל עבורם... כל מה שצריך שהתלמידים לא יצטרכו לצאת מהישיבה".

ושב חזר והדגיש: "ולתלמידים עוד הפעם אני אומר, מזהיר אותם שיתאמצו, שיתאמצו, וזה שכר גדול בשבילם. שיתאמצו לבוא לישיבות, וההורים - אל תפחדו על שום דבר, התורה מגנא ומצלא". הגר"ש שליט"א סיים את דבריו באומרו: "אם באמת יהיה תלמוד תורה, היא מגינה מכל הצרות האלה שבאות לעולם, ועל זה באמת, אם יתקיים הדבר, נכתב ונחתם בעזרת ה' יתברך לחיים טובים ולשלום, לפרנסה טובה לבריאות, כל אחד מה שצריך, אמון כן יהי רצון. שנה טובה ומבורכת".

בני ביתו של ראש הישיבה שליט"א ציינו, כי ההפרעות לתפקודו של עולם התורה והישיבות בגלל הקורונה, גורמות לו צער גדול, ובכל עת הוא מזכיר את הדברים ומבקש לשוחח עם ראשי ישיבות והורים באופן אישי, כדי שכל בני התורה ישובו לתלמודם בזמן אלול.

(ע"פ כתבה ב-JDN)

באחד מימי השבוע שעבר, לאחר תפילת ערבית במעונו של נשיא מועצת חכמי התורה מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א ביקש הגר"ש שליט"א באופן חריג לשאת דברים.

בדבריו קרא לכל תלמידי הישיבות "להתגבר ולדחות את כל הבעיות ולבוא לישיבות בראש חודש אלול. ואם אפשר", הוסיף ואמר, "ייתנו לנו רשות שעד אחרי כיפור לא לצאת מהישיבה, להתמיד, ואם צריכים משהו, אז שההורים יבואו לבחורים ויתנו להם מה שהם רוצים".

עוד הוסיף ראש הישיבה שליט"א וקרא להורים שחוששים לשלוח את בניהם להיכלי התורה: "ההורים צריכים לא לעכב בכלל בעד בניהם מללכת לישיבות. הקב"ה מחכה להם לבני הישיבות האלה.

בנוסף, פנה לראשי הישיבות ואמר: "רבני הישיבות, כבר דובר שעליכם להתאזר ולפתוח את הישיבות ולקבל את כל התלמידים, וכמה שאפשר שלא להוציא תלמידים מעכשיו עד אחרי כיפור, ואז נהיה בטוחים בחסדיו של הקב"ה שמחכה לנו. וכן יש לעשות

על דא ועל הא

"בית המדרש המה מקול תורה. כל מלונית הקורונה כאילו התכוונה ביחד למבחן של 'דרשו'.... זה היה מרגש מאוד!"

Yonatan Sindel/Flash90

הרה"ג ר' משה ברוסקי, נבחן 'דרשו' שהתפנה עם משפחתו למלונית הקורונה ב'מעלה החמישה', מספר על השיעור שהקים, המבחן של 'דרשו' וקול התורה האדיר שהרעיד את בית המדרש

קצת חום, שיעול קל ו...הנה בן משפחה נוסף כבר מתלונן על תסמינים דומים. חוש הריח לא מה שהיה, חוש הטעם מתחיל

יעקב א. לוסטיגמן זה מתחיל בהרגשה לא כל כך טובה של אחד מבני הבית,

לזייף, והמשפחה כולה מתייצבת בסך לבידוק קורונה דחופה. יומיים שלושה עוברים, התוצאות מגיעות ומתברר שכמה וכמה מבני המשפחה אכן חיוביים לנגיף. עוד קודם לכן הם נמנעים כמוכן מכל יציאה מהבית, נכנסים לבידוד מלא, וכשמדובר בבית עם ילדים בשלל גילאים, שמרוכזים כולם בדירת ארבעה חדרים במקרה הטוב או שלושה חדרים במקרה הפחות טוב, המשמעות של זה היא לא פחות מסיוט... "כמובן שמיהרנו להשיב בחיוב על ההצעה להתפנות למלונית קורונה", מספר הרה"ג ר' משה ברזסקי, אברך כולל מבית שמש השוקד על התורה והעבודה יומם ולילה. "בקושי הצלחתי להתרכז בלימוד בבית כשכל הילדים כל הזמן בבית, לא יכולים לשחרר לחץ קצת בחוץ ולצאת לגן שעשועים מדי פעם. "לכן כשהגיעה ההצעה להתפנות למלונית הקורונה לא היינו צריכים להתלבט יותר מדי. הגענו למלונית, ורווח לנו. פתאום יש מרחב, הילדים מצאו במהירות חברים חדשים, האוכלוסיה ב"ה איכותית מאוד, משפחות חרדיות למהדרין מן המהדרין, ויש גם בית כנסת שבו אפשר לשבת וללמוד נחת. מי צריך יותר מזה? "כל אותה התקופה הייתי קצת בלחץ מהמבחן המתקרב של 'דרשו'. יש לי שאיפה ישנה להצטרך לתוכנית של 'קנין ש"ס' וכדי להתקבל צריך קודם כל להציג ציונים טובים במבחנים החודשיים הראשונים של תוכנית 'קנין תורה'. המצב הזה עם הקורונה מאוד הקשה עלי, כמו על רבים אחרים להתכונן למבחנים כמו שצריך, וכשנכנסנו כל המשפחה לבידוד כבר כמעט אמרתי נואש. "איך אפשר להתרכז ולשנן דפי גמרא כשכל הבית מסביב רועש וגועש עם ילדים שלא פרקו מרץ כבר ימים ארוכים מחוץ לבית?... מה גם שיש את הלימודים בכולל וצריך לעמוד גם בקצב עם שאר האברכים בכולל. "בנוסף גם הבן שלי, בחור כבן 14 שנבחן גם הוא מדי חודש על 'הדף היומי' ב'דרשו', גם הוא התקשה מאוד להתרכז וללמוד כשכל הבית 'חוגג' מסביב. אני די בטוח שאין צורך להסביר יותר מדי איך זה נראה, כל אחד מכיר את זה מהבית שלו, בימים שהיה סגר ולא יכולנו לצאת מהבתים. "אבל במלונית 'יערים', שבמעלה החמישה, הכל היה אחרת. הילדים היו עסוקים בשפע הפעילויות והמשחקים שמה, המשפחה נהנתה מהתנאים הנהדרים ב"ה, ואני סוף סוף יכולתי

להתפנות ללימוד מרוכז.

"בתוך זמן קצר התברר לי שרבים מאוד לומדים 'דף היומי', אבל אין מישהו שירכז אותם לשיעור אחד. התחלתי לפעול בנושא, ובלי שום מאמץ התגבש לו במהרה שיעור מכובד מאוד של 'דף היומי'. אמרו לי שבגלל שאני היוזם, אני גם צריך להיות המגיד שיעור..."

הרב ברזסקי נזכר בחיך בקורותיו בין כותלי המלונית: "הזהרתי אותם שאם אני המגיד שיעור, אני רוצה גם שייבחנו על החומר. זה היה בצחוק כמוכן, אבל התברר לי שרוב רובם ממילא נבחנו ב'דרשו'..."

"ואז התחילו השאלות, רגע, איך נעשה מבחן ב'דרשו'? הם יסכימו להביא לנו מבחנים? איך נוכל להחזיר להם את זה לבידוק, הרי המבחנים עלולים להיות מדבקים... פניתי לחבר שלי שעובד ב'דרשו', והוא פנה בשמי להנהלה שבאמת הסכימה מיד לעשות לנו מבחנים. שלחו לנו מבחן במייל, כל אחד מילא במחשב שהצליח להשיג, ולא חסרו מחשבים של אנשים שהביאו איתם כדי לעבוד מתוך המלונית, וככה עשינו מבחנים.

"אבל החלק העיקרי היה ההכנה למבחן. ראית בית מדרש שבתוך בית מלון, מקום שעל פניו בימים רגילים לא אמור להיות מוקד ל'שטייגען' המוני... איזה קול תורה!! ישבו בחורים ואברכים וחזרו על 30 הדפים בכל השבוע שלפני המבחן!

"זה בעצם היה הנושא המרכזי שכולם דיברו עליו באותם ימים. גם הנשים והילדים ידעו שעכשיו בבית המדרש מתכוננים למבחן של 'דרשו'. בית המדרש עצמו המה מקול תורה מדהים, כל מלונית הקורונה כאילו התכוננה ביחד למבחן של 'דרשו'... זה היה מרגש מאוד!

"אם ישאלו אותי איך אני מסכם את החוויה הזאת", אומר הרב ברזסקי לסיום, "אני יכול לומר שני דברים שמשלימים זה את זה: "הדבר הראשון הוא שמחלת הקורונה, כמה שזה מצחיק, נתנה לי הזדמנות לחזור לתלם ולהתכונן למבחן בלב שקט, לשנן את דפי הגמרא שנלמדו עד כה ואפילו להתחיל להתכונן לקראת המבחן המסכם.

"מנגד, הדבר השני הוא ש'דרשו' נתן לי את הכח והתעצומות, לי ולשאר הלומדים, זה נתן לנו יעד, הציב לנו אתגר וסלל לנו דרך ברורה, ללמוד, לחזור, לשנן ובסיעתא דשמיא גם להיבחן ולהצליח".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ה'אלול' שלך מאחורי הדוכן בשוק, או מלשכת המנכ"ל של חברת הייטק בינלאומית, אולי שונה מזאת של בחור הישיבה ב'חברון' או ב'רחמסטריווקא', אבל לא בטוח שהוא שווה פחות

מחבר הספר 'חק לאלול' הרה"ג ר' יוסף טיקוצקי, מנער מלבנו את האבק שהצטבר מאז סיימנו את הלימודים בישיבה, ומחזיר אותנו לאלול של הכנה, ציפיה דרוכה ובעיקר שמחה, לקראת המלכתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא

יעקב א. לוסטיגמן

הלימודים האלו, נזקק לגשת לארון הספרים ולהתחיל לקבץ ממדפיו, מפה ומשם, חמשה ששה ספרים, הספר שזכה להסכמות נלהבות מגדולי התורה והמוסר בדורנו, מכנס לראשונה תחת קורת - גג אחת, את כל אותם ספרים ולימודים שקבעו רבותינו.

ומה הם הלימודים הללו: תהלים, הלכות תשובה להרמב"ם, תיקוני זוהר, תומר דבורה וקיצור מטה אפרים, מחולקים ומסודרים בתבנית 'סדר לימוד יומי', כשהם מחולקים למנות יומיות קצובות מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים, ועליהם נוסף גם לקט אמרות צדיקים על חודש אלול ועשרת ימי תשובה המותאמים לכל יום.

לא רק בישיבות!!

"משום מה ישנה הרגשה כזאת של רבים מבעלי הבתים ואפילו אברכי הכוללים, כאילו 'אלול' זה עניין של הישיבות, שם הוא קיים ושם זה נגמר. מקסימום, יבוא יהודי שזקנו מאפיר ויאמר, "אחחח אלול!! אני נזכר באלול בימי הישיבה, הייתי כל כך רוצה לחזור לימים האלו".

התשובה חד משמעית לא! אין שום סיבה לחזור לימים האלו, ואין שום סיבה שאלול יהיה בשבילך הזדמנות להיזכר בעבר הקרוב או הרחוק. האלול שלך צריך להיות עכשווי, מעודכן! אלול בעבודה, אלול בכולל או בכל מקום אחר שאתה רק נמצא בו. לכל אדם באשר הוא יש החודש אלול שלו..

"נכון, זה לא נראה כמו בישיבה, כי אתה כבר לא בחור ישיבה. יש לך התמודדויות אחרות בחיים, והעבודה שאתה עושה עם ה'אלול' שלך מאחורי הדוכן בשוק, או מלשכת המנכ"ל של חברת הייטק בינלאומית, אולי שונה מזאת של בחור הישיבה ב'חברון' או ב'רחמסטריווקא', אבל לא בטוח שהיא שווה פחות.

"מדורי דורות היה מקובל שגם ה'בעלי בתים' היו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובחצרות חסידים ובכל קהילות הקודש והיו 'יושבים' כל החודש אלול, או חלקו, או לפני ואחרי עבודת החולין שלהם. הרבו בישיבה בבית המדרש, בלימוד גמרא באמירת תהילים, בלימוד מוסר.

"ואם הדברים הללו נכונים לכל שנה ושנה, הם נכונים שבעתיים לשנה זו. הרי כולנו ראינו איך בא נגיף קטן והפך סדרי בראשית, ולמרבה הצער גם פגע פגיעה קשה בהיכלי הישיבות הקדושות. איפה ה'קול תורה' של 500 או 600 בחורים שיושבים בצפיפות ולומדים

קול השופר כבר מהדהד ברמה, קורע את הדממה, ומלהיב את הנשמה. שמחה רבה שמחה רבה, אלול הגיע ראש השנה בא! האמור בקטע הקודם סותר את עצמו לכאורה בצורה קיצונית במיוחד. הכיצד יכול 'אלול' לעורר שמחה בלב, וכיצד יכול קול השופר להלהיב את הנשמה? הרי תפקידנו באלול הוא לרעוד מפחד, לפחות כמו אותם דגים מפורסמים לא טעמו טעם חטא מימי חלדם, ובכל זאת אינם מוצאים מנוחה לנפשם מאימת הדין המתקרב בצעדי ענק. "האמת שאין שום סתירה בין ההכנה ליום הדין, ובין שמחת הלב הטהורה לקראת ראש השנה הקרב ובא", אומר הרה"ג ר' יוסף טיקוצקי, מחבר הספר 'חק לאלול'.

"אלול זה חודש של הכנה לראש השנה, וראש השנה הוא לא רק יום הדין, אלא גם יום ההמלכה של הקב"ה, המלכה מחודשת בכל שנה ושנה. אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם.

"האר"י הקדוש אומר שבראש השנה אסור בכלל להזכיר בפה את החטאים והעוונות, לא פרטות ואפילו לא בכללות.

"בחלק מהקהילות נוהגים אפילו לדלג בתפילת 'אבינו מלכנו', את 'אבינו מלכנו חטאנו לפניך', כי זה פוגע בהמלכה של הקב"ה על העולם כולו, זה מפריע לשמחה הגדולה שכולנו שמחים ביום זה, בהתחדשות המלוכה לשנה אחת נוספת, ובתפילה עמוקה שהפעם תהיה המלוכה מורגשת היטב עד שכל יצור ידע מי יצר אותו ויבין מי פעל אותו.

"נכון, ראש השנה הוא גם יום הדין, הקב"ה סוקר את כל באי עולם בסקירה אחת, וכולנו עוברים לפניו כבני מרון. פחד פחדים!! אימה וחרדה!! אבל צריך שנהיה במצב של 'וגילו ברעדה'. אסור לשכוח את הגילה. וההכנה לראש השנה ככל שמתכוננים יותר בחודש אלול, כך זוכים להרגיש את השמחה הזאת בראש השנה עצמו באופן משמעותי וגבוה יותר".

הרב טיקוצקי, חיבר את הספר 'חק לאלול', שבעצם מרכז תחת קורת גג אחת, או ליתר דיוק, מאחורי כריכה אחת, את כל הלימודים שנהגו ללמוד ישראל קדושים בחודש אלול, בסדר לימוד של 30 יום, כל יום והלימוד שלו לטהר ולצחצח את הלב, ולהעצים את השמחה בהמלכתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא".

עד היום, יהודי שביקש להגות מדי יום בחודש אלול בכל

בשמחה כמובן. כן מותר להרגיש רטט, מותר ואף צריך לדאוג מיום הדין הקרב ובא, ולטהר את הלב מכל שמץ עוון כדי שנצא זכאים בדין, אבל עיקר הדגש צריך להיות על ההתעלות, ההתרוממות, השמחה על המלכתו של הקב"ה בקרוב, הרצון לעלות מדרגה אחת נוספת, ולהישאר במדרגה הגבוהה יותר לא רק עד ראש השנה, אלא גם לאחר מכן.

"ולכן צריך כל אחד לקבל על עצמו קבלה טובה אחת, שהוא מרגיש שזה צריך חיזוק אצלו, ואותה קבלה ישמר חזק גם לאחר הימים הנוראים כל השנה כולה עד שיהיה רגיל אצלו. כך יגיע לאלול תשפ"א עם צידה בידו עוד מחודש אלול הקודם, ויוסיף עליה עוד קבלה אחת, ואפילו קטנה שבה יחזיק לאורך ימים וכרוב האלולים כך רוב המעשים הטובים בעז"ה".

ביחד, לוחמים את מלחמתה של תורה? אין לנו את זה היום, בתקווה שמחר מאוד יחזור המצב לשגרה ונוכל בעז"ה לשמוע את בעלי התריסין המתנצחים בהלכה ברוב עם ובהדרת מלך.

"אז מה נאמר השנה, שגם בשיבות כבר אין אלול כמו שהיה פעם? חלילה וחס! ההיפך הוא הנכון. האלול צריך להתפזר לכל מקום, כל יהודי באשר הוא צריך לעשות לעצמו 'אלול', לפום דרגא דיליה, והעקר שיהיה בשמחה גדולה, כידוע מכל גדולי ישראל לדורותיהם שזכו למדרגתם בזכות השמחה, וכן להיפך כמו שכתוב בתוכחה מדוע באו כל הרעות "תחת אשר לא עבדתם את ה' בשמחה ובטוב לבב" חלילה וחס.

"איך עושים את זה באופן מעשי? פשוט מרבים במצוות ובמעשים טובים, מרבים בכוונת הלב, מרבים בלימוד ספרי מוסר,

על דא ועל הא

רבינו שאל את הילדים כמה שאלות על הפרק הנלמד, כשכולם ידעו בהצטיינות חוץ מילד אחד. רבינו לחש לו באוזנו ושאל: "נכון שאתה הוא זה שהצטרפת ברגע האחרון?" הילד הנהן בראשו...

עובדות שסיפר המחנך הרה"ג ר' אליהו שפיגל זצ"ל ממחיצתו של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

ועלה ונתעלה, וכיום הוא משמש בקודש כר"מ באחת הישיבות המפוארות.

משקר לא מרויחים

לפני נישואי אחת הבנות של ר' אליהו היתה הזדמנות לקבל מענק גדול ממשרד השיכון למי שרכש דירה בקרית ספר, אלא שתקופת מתן המענק היתה אמורה להסתיים זמן קצר לפני התאריך בו היתה אמורה להנשא.

אחד מעובדי המועצה הדתית בבני ברק הציע לר' אליהו שהוא יכין לו כתובה כאילו כבר נישאו הזוג, וכך יוכלו לקבל את המענק. התייעץ ר' אליהו עם הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל, שנהנה מהרעיון אבל הוסיף שכששואלים את גדולי ישראל אף פעם לא מפסידים! וכדאי שישאל. הלך ר' אליהו למרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל ושח לו כל פרטי הענין, אולם מרן הגרא"ל לא רצה להשיב, רק אמר לו שישאל את רבינו שליט"א. הלך ר' אליהו לרבינו שליט"א וסיפר לו את כל הנושא ושאל כדת מה לעשות.

ענה לו רבינו: "אם אתה רוצה שיתירו לך... - וכאן נקב רבינו ברמז במקום מגוריו של גדול אחד שדעתו לקולא בענין - "אבל", הוסיף רבינו, "אבא היה אומר שמשקר לא מרויחים, וה' יעזור שלא תפסידו".

ואכן נמנע ר' אליהו לעשות כן, ויהי למופת שזמן מה לפני החתונה לפתע נתנה הממשלה אורכה נוספת למתן המענק, וכך הסתדר הענין על הצד הטוב ביותר.

ביום ז' באב השנה, נפטר המחנך הדגול הרה"ג ר' אליהו שפיגל זצ"ל, ששימש כחמישים שנה מלמד בת"ת תורת אמת בבני ברק וחינך דורות של תלמידים. ר' אליהו היה דבוק ברבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א כל השנים ושיחר לפתחו לעצה ולברכה, ובגיליון 'דברי שיח' הובאו כמה עובדות מעניינות שסיפר ממחיצתו של מרן שליט"א, ולהלן שתיים מהן.

תוכחת מוסר

מדי שנה היו נבחנים תלמידי כתה ז' בת"ת תורת אמת אצל גדולי ישראל על הפרק בגמ' שלמדו במשך השנה. בשנת תשמ"ג ביקש ר' אליהו זצ"ל מרבינו שליט"א אם יוכלו לבוא להבחן אצלו כמה תלמידים שהצטיינו במיוחד. רבינו בירר כמה ילדים יבואו, ור' אליהו סיכם עמו שיבואו חמשה ילדים.

למחרת הגיע ר' אליהו עם ששה תלמידים, ורבינו תקף שם לב לשינוי ושאל: "הרי אמרתם שיבואו חמשה?" ענה לו ר' אליהו שאכן ילד אחד התחנן להצטרף ברגע האחרון.

רבינו שאל את הילדים כמה שאלות על הפרק הנלמד, כשכולם ידעו בהצטיינות חוץ מילד אחד. רבינו לחש לו באוזנו ושאל: "נכון שאתה הוא זה שהצטרפת ברגע האחרון?" הילד הנהן בראשו, ואז פנה אליו רבינו ואמר לו: "כשלא חוזרים לא יודעים..." כי הבין רבינו שלא חזר מספיק.

לאחר מכן סיפר הילד שכשחזר לביתו בכה מאד, והעיד שהמילים הפשוטות הללו שאמר לו רבינו נכנסו עמוק לליבו,

באחד הלילות ראה רבי משה יאיר בחלומו את זקנו הרה"ק רבי דוד צבי שלמה - "והנה קומתו הולכת ומתגבהת מן הארץ ועד השמים, עד שהוא תומך את הרקיע בגבהותו. זקני הסתכל עלי והחל לומר מאמר מהפסיקתא..."

שלושה סיפורים מגדולי ישראל על אהבה עזה ומסירות נפש לתורה

לא לעזוב את הלימוד

ספר 'חזיונות לילה' היה לו להגה"צ המקובל רבי משה יאיר זצ"ל, ובו כתב את חזיונות הלילה שלו, והם היו חלומות שמימים, כמעט במדרגה של נבואה. רשומים שם הרבה חלומות שחלם על רבו בעל הסולם, ודברים ששמע מפיו בחלום, עד סוף ימיו. ורבי משה יאיר לא ישן הרבה... הוא סיגל עצמו, מאותן שנים של חבורת בעל הסולם, להסתפק בשנת לילה בת שעתיים וחצי עם השלמה קלה ביום. אלא שבשנותיו המאוחרות ולאחר כמה מחלות וניתוחים, לא עמדו לו כוחותיו לקימת חצות והוא החל להשכים 'רק' לפנות בוקר.

פנקס 'חזיונות הלילה' נפתח בחלום מדהים.

זמן קצר לאחר נישואיו של רבי משה יאיר עם זוגתו, בת דודו רבי יוסף לוי וינשטוק (שהתקיימו ב"ג תשרי תרע"ט, ככלות השלושים של זקנו האדמו"ר רבי דוד צבי שלמה שהסתלק בה' אלול תרע"ח), היה האברך הצעיר במבוכה גדולה. הוא רצה להמשיך ללמוד כל היום, אך בתנאים הקשים דאז, מי שישב ולמד כל היום, גזר על עצמו ועל בני משפחתו חרפת רעב. הוצעה לו אז עבודת כתיבה כלשהי, אך המחיר היה פחות שעות ליד הגמרא.

באחד הלילות ישן רבי משה יאיר, ובחלומו הוא רואה את זקנו הרה"ק רבי דוד צבי שלמה - "והנה קומתו הולכת ומתגבהת מן הארץ ועד השמים, עד שהוא תומך את הרקיע בגבהותו. זקני הסתכל עלי והחל לומר מאמר מהפסיקתא ('את לשון המאמר איני זוכר', כתב בפנקסו) בקול אדיר ונורא שהלך מקצה העולם ועד קצהו. משמעות לשון הפסיקתא היתה, כי מוטב לסבול כל יסורים שבעולם ובלבד שלא לעזוב את הלימוד!"

לימים, והוא כבר סבא לנכדים זאטוטים, הדביקו לו הללו את הכינוי "זיידע תורה", כיון שראו אותו תמיד יושב והוגה בתורה, או כותב חידושי תורה. ובזכותו הפכה גם הסבתא ל"באבע תורה"... (מתוך מאמר מהרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א בגיליון 'אהל מועד' - לעלוב)

זו לא מחבת, זו תורה

שח הגאון רבי יהודה אריה הכהן רפפורט שליט"א רב קהילת 'ברכת יוסף' בירושלים:

שמעתי מעשה מהגאון רבי יוסף שטיגל זצ"ל, שבהיותו אברך לאחר נישואיו, ניתזה טיפת חלב על מחבת בשעה שטיגנו בו

קציצות בשר בשמן מועט, ובא קמיה דהחזו"א לשואלו מה דין המחבת, האם והיאך צריך להכשירו, והיה תלוי הנידון אי טיגון כבישול, וסגי בהגעלה, או טיגון כאפיה וצלי ובעי ליבון [עי' יו"ד סי' פ"ז בפר"ח ובפר"ת ואין כאן מקומו].

החזו"א נכנס בבירור הסוגיא, ועיין בדבר ביגיעה עצומה כדרכו, כשראה ר' יוסף את התאמצותו הרבה פלט ואמר שאינו רוצה להטריח כל-כך, אין המחבת כה יקר ויכול הוא לזורקו. הרים החזו"א עיניו הקדושות, והביט באותו אברך בתמיהה, וכך אמר לו: "וכי יגע אני על כמה פרוטות להצילך? וכי זה הנידון וזה העסק? הלוא לברר דבר ה' אנו עוסקים!"

וסיפר ר' יוסף, שהרגשתו באותה שעה היתה, שדבריו היו בעיני החזו"א כאילו חילל שבת לפניו ל"ע.

(גיליון 'ברכת יוסף' שבועות - נשא תש"פ)

תורתך שעשועי

בהזדמנות סיפר הגרי"ש אונגר זצ"ל: שח לי הגה"צ רבי אברהם צבי ווייס זצ"ל אב"ד נוה אחיעזר ב"ב, מעשה מהגה"ק מצאנו זי"ע ששמע מפה קדשו של הגה"ק ממונקאטש ה'מנחת אלעזר' זי"ע:

הגה"ק רבי שלמה שפירא זי"ע בעל 'שם שלמה' ממונקאטש נשתדך עם אחד מנכדי הגה"ק ה'דברי חיים' מצאנו זי"ע. בהגיע זמן החופה כולם נקבצו ובאו, והכל היה ערוך ומוכן על מקומו, ואילו הסב הגה"ק מצאנו, ספון וסגור בחדרו. הדקות נוקפות, והוא אינו יוצא לסדר קידושין.

בראות הבנים שאביהם הק' מתמהמה, נגשו אל ה"שם שלמה" ואמרו לו: הנה אנו חייבים בכבודו של אבינו, ואין אנו רשאים להכנס אליו החדרה ולהפריעו מעבודתו הקדושה. אולם אתם שהינכם 'מחותן', הכנסו נא אלינו, וקראו לו, כי בא עת דודים, ואתא זמן החופה!

נאות ה'שם שלמה' לבקשתם, ונכנס לחדרו של הגה"ק מצאנו, ומצאו יושב והוגה בתורה, בהתמדה גדולה וביגיעה עצומה, ואינו שת לבו כלל לנוכחותו. הסיר ה'שם שלמה' את השטריימל מראשו והניחו על המנורה, והחשיך את החדר.

נשא הרב הקדוש מצאנו את עיניו הקדושות, ואמר לו בפליאה: "וואס זוכט איר דא?! [מה הינכם מחפשים כאן?!]. אמר ה'שם

כך עסקו יחדיו במשך כמה שעות בלימוד ספר 'מלחמות' ו'בעל המאור', אחר כך התרומם ה'דברי חיים' מלא קומתו, ואמר: "מ'קען שוין גיין צו די 'חופה'!" [כבר אפשר ללכת לחופה!].

אמר ה'מנחת אלעזר': "כשהצאנזער רב זי"ע אמר לסבי 'איך האב ליב צו לערנען' [אני אוהב ללמוד], ברקו עיניו ואורו פניו. והיה נראה כ'בעל תאוה' הגדול ביותר ללימוד התורה".

(מתוך מאמר מהרה"ג ר' שמואל צבי גנץ שליט"א)

שלמה: "מ'דארף שוין גיין צום 'חופה'!" [צריכים כבר ללכת אל החופה!].

אמר ה'דברי חיים': "מ'שטערט מיר א גאנצע צייט צו לערנען! איך האב ליב צו לערנען מלחמות מיט בעל המאור, יעצט איז קיינער נישט דא, מ'קען לערנען 'אָ מַחְיָה'! זיצט, לאמיר לערנען צוזאמען! [-כל הזמן מפריעים לי ללמוד! אוהב אני ללמוד 'מלחמות' ו'בעל המאור', כעת אף אחד איננו כאן, אפשר ללמוד ללא הפרעה, שבו נא, הבה נלמד יחדיו!].

על דא ועל הא

"ברגע שהדבר הגיע לאזני הכהן, הוא קרס תחתיו מתעלף. בפעם הרביעית שהעירו אותו, הוא קם בשארית כוחותיו והחל לרוץ בבהלה בדרך קצרה לכיוון היציאה מהעזרה, גם אז לא הספיק להגיע לשער העליון ושוב קרס מתעלף. כולם הבינו שקרה פה משהו נורא..."

פרק שלישי במסע המרתק לירושלים של בית שני, עם הרב שמואל פולק: הנס של ר' ירמיה הכהן, האסון של ר' חובב הכהן, והפסול שהתגלה במקווה 'שוקת יהוא' וחולל דרמה עצומה

--- אבל עם כל הכבוד לסיפור הזה, כמה שהוא מזעזע ודרמטי, זה ממקרי ההדבקה המוכרים והקלאסיים. בתי ישראל ערוכים בקביעות למציאות של טומאה למפרע, מעת לעת או מפקידה לפקידה. אלו מעשים שבכל יום. אבל בירושלים? זה סיפור אחר, שם הסיפור הגדול.

"במקרה של ירושלים, זה מורכב הרבה יותר, רק בגלל שאחוזי ההדבקה שם הם הכי גבוהים ועם השלכה רוחבית רבה. כשקורה משהו בעיר הקודש זה עלול להיות כדור שלג, שלפעמים שיקום הנזקים מורכב ומסובך עשרות מונים. בדיוק בשביל זה יש לנו את 'נאמני הטומאה' מבני הלויים, שחלק משמעותי ונכבד מהתפקיד שלהם הוא לטפל בכל מיני 'פיגועי טומאה' נרחבים!

"הנה דוגמא: בשבוע שעבר היה פה כהן תלמיד חכם מופלג וזריז במעשיו, בקי בעבודה, שכולם סומכים עליו בעיניים עצומות. ביום ה'בית אב' שלו עבד עבודה, ופתאום בחצות היום חלפה שמועה כאש בשדה קוצים שמקווה 'שוקת יהוא' הסמוך לנחל קדרון, נמצאה בו תקלה, כיון שהנקב שמשיק אותה למעין היה פחות משפופרת הנוד--- ברגע שהדבר הגיע לאזני הכהן, הוא קרס תחתיו מתעלף.

"בפעם הרביעית שהעירו אותו, הוא קם בשארית כוחותיו והחל לרוץ בבהלה עצומה בדרך קצרה לכיוון היציאה מהעזרה, גם אז לא הספיק להגיע לשער העליון ושוב קרס מתעלף. כולם הבינו שקרה פה משהו נורא. הפעם, במקום להעיר אותו המשיכו לגרור אותו ליציאה מהעזרה והעירו אותו בעדינות. 'זה בסדר... אתה בחוץ'.

"מדבריו התברר, שהגרוע מכל התרחש. כי את כל הטבילות שלו

אנו נמצאים באמצע שמיעת סיפורו של שאלתיאל, תושב הגליל בתקופת בית שני.

"היה זה בעת שצעדתי למאפייה", סיפר. "בתור מחזיק כרטיס 'חבר' אני משמש כ'מפריש חלה' במפעל. בדרכי שמעתי כרוז: 'תושבים יקרים: מי שהתפלל ביומיים האחרונים בבית הכנסת 'דרכי אברהם' בשלושת הספסלים האחוריים, מתבקש לטבול ולהטביל את בגדיו ואת כל הטהרות שנגע בהם ביממה האחרונה, עקב התגלות טמא מאומת'!

"אהה. אנחת רווחה נפלטה מפי. נס! ב"ה ביומיים האחרונים לא דרכתי בבית הכנסת הזה. אם ח"ו הייתי שם, הייתי עכשיו בצרות צרורות. בעלי המאפייה לא יסלחו לי על תאוה כזאת. הדבר יגיע לכותרות העיתונים והדימוי של המפעל יירד..."

"אך לפתע אני מביט בפניו המחווירות של ידידי ר' יצחק, ומבין שאירעה תקלה. 'חוששני שבני אכן התפלל שם'... הוא לוחש לאזני בהססנות. בירור קצר מעלה כי אכן, יענקי התפלל שם. 'אוי, אוי, יענקי, אתה ראשון לטומאה, וכך גם הבאת את החלה לר' ירמיה הכהן... אוי אוי, איזה סיפור נורא, הכשלנו את ר' ירמיה באכילת תרומה טמאה בשגגה'.

"בריצת אמוק אף ר' יצחק לביתו של הכהן, לשמחתו התברר שהעיסה עדיין לא נאכלה. זו עשויה מקמח כוסמין וזהותה ודאית. בבכיה של הודיה, הודה ר' יצחק על שה' לא הביא תקלה לצדיקים. עם כפיפה מצרית נטל ר' ירמיה הכהן את העיסה, והסיקה תחת התבשיל כדין תרומה שנטמאה שמותרת בהנאה'.

הוא מהדר לטבול דווקא שם, מתוך כוונה טהורה ללכת למקווה המהודר ביותר בירושלים, שיש לו השקה למעיין. והנה פתאום התברר שבדיוק המקווה הזה היה פסול, והמשמעות היא שכל העבודות שאותו כהן עשה מהבוקר עד עכשיו – הכל טמא ופסול. "אפשר לקלוט איזו קסטטרופה קרתה פה. רק תנסה לדמיין רק כמה קבלת הדם הכהן הקדוש והזריז הזה עשה מהבוקר עד עכשיו. הסיפור הזה עורר סערה בכל ירושלים. אם עד לפני שעתים עבר כרוז ש'שוקת יהוא' פסול, מהר מאוד חלף כרוז נוסף בירושלים: 'רבותי, ר' חובב הכהן נמצא טמא טומאת מת, וכל מי שנדב שלמים והקריב אצלו – שיפסיק לאכול מיד, ומי שנדר קרבן והקריב אצלו, צריך לעשות שאלת רב'... אי אפשר לתאר את תחושות האכזבה שנפלו על אותם אנשים שהקריבו חטאת ויצאו מהמקדש והיו בטוחים שכבר התכפרו, ופתאום חזרו

שוב בפנים נפולות.

"אבל, כמה שזה די נפוץ בירושלים, יש גם מסר אחד מרגיע: כי בטומאת מקדש וקדשיו יש קולא מיוחדת, שרק מי שהיתה לו ידיעה בתחילה ואז נעלם ממנו, רק אז הוא חייב, אבל אם הוא לא ידע מראש בכלל – זה פחות חמור (בניגוד לשאר חטאות שחייבים גם בלא ידיעה בתחילה). במילים אחרות: כרוז שמודיע בפתאומיות 'רבותי, התגלה חולה מאומת וכולם כעת טמאים' – זה אמנם משבש את המערכת, אבל אם לא ידענו את זה מראש, אז זה לא חמור בסדר גודל של דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת. שעיר הנעשה בפנים ביום הכיפורים מכפר עליו, והעובדה הזו מרגיעה בהחלט. למרות זאת, כולנו תפילה 'מנסתרות נקני', גם נסתרות מהסוג הזה.

פרק הסיים - מחר בעז"ה

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

כיצד ייתכן שהשומע לשון הרע ייחשב כמספר לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

אותו להמשיך לספר לשון הרע. וכעין זה כתב הגר"ח קניבסקי. לטעם האחרון יש נפקא מינה לדינא: מה הדין במי שאינו מקבל את הדברים בלבד, ורק בפיו מסכים להם? כתב הג"ר ראובן גרוזובסקי (ספר זכרון אבן ציון עמ' תקמג) שעובר בכך איסור [מלבד איסור שמיעת לשון הרע], שהרי בכך שאומר שמקבל את הדברים, הוא מחזק את המספר וגורם לו להמשיך לספר. ובנוסף, אם נמצא עמהם עוד איש אחר, מבואר בספר 'שערי תשובה' שהשומע ומקבל את הדברים נחשב ג"כ כמספר, שהרי בכך שמקבל את הדברים מחזק את אמיתות הסיפור בעיני האחר וגורם לו להאמין ולקבל.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'הפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ה' סעיפים א-ב) מביא רבנו כי עוון המקבל לשון-הרע חמור יותר מהמספר עצמו. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים מספר טעמים לכך: המהרש"ל מסביר, שהטעם הוא משום שעל ידי המקבל נגמר הדבר. וכעין זה כתב בספר ארח מישרים (סימן ח' ס"ק כ"ג), שעל ידי קבלת הלשון נעשה הנזק למי שעליו סופרו הדברים, ואילו המספר רק גרם לזה, וראה עוד שם. כמו כן כתב, שעל ידי שהניח למספר לומר את הדברים, ביטל מצוות הוכח תוכיח; ועוד, שהרי ידוע הכלל "לא עכברא גנב אלא חורא גנב", ועל ידי ששומע ממנו, מרגיל

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

'מאה וחמשים מקוה טהרה' ביום שעשה שלמה - כנגד מה?

עירובין דף יד

"תניא רבי חייא, ים שעשה שלמה היה מחזיק מאה וחמשים מקוה טהרה"

הרה"ק מטאלנא זי"ע, וזה לשונו: "סיפר לי הרה"צ מטאלנא שליט"א אדמו"ר בפילאדעלפיא, בשם זקינו הגה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע, כי תהלים יש לו רק מספר ק"נ מזמורים, ו"מקוה" עולה יותר מזה, כי "מקוה" הוא מספר קנ"א. עד כאן". ולהכי הוצרך דוד המלך ע"ה לבקש שתהא אמירת תהלים כנגעים ואהלות, היינו שיטהרו מזמורי התהלים את האדם כאילו טבל במקוה אחר נגעים ואהלות... כי לולא בקשתו היה "חסר אחד" לטהרת המקוה... ודפח"ח

בעיקר הדבר כתב כיוצא בזה בספר צדקת הצדיק לרבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע (אות רח): "שמעתי דמאה וחמשים מקוה טהרה דים של שלמה (עי' עירובין יד.), הם נגד מאה וחמשים מזמורי תהלים", וכבר נודע ומפורסם שבכל מקום שכותב רבי צדוק זי"ע "שמעתי" - הוא קבלה שקיבל מרבו הגה"ק רבי מרדכי יוסף מאיז'ביצא זי"ע

(אור לישרים, ליקוטי אב - הגדש"פ).

הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע היה מפרש ואומר: הנה בדיני "נגעים" מצינו במשנה (נגעים פ"ג מ"א) "הטומאה והטהרה בידי כהן, אומרים לו אמור טמא - והוא אומר טמא, אמור טהור - והוא אומר טהור", ופירש הרע"ב: "חכם ישראל רואה את הנגעים, ואומר לכהן, אף על פי שהוא שוטה, אמור: טמא, אמור: טהור". נמצא שהגם שאין הכהן המטמא והמטהר מבין דבר, מכל מקום כשאומר "טמא" חלה טומאה על המנוגע, וכשאומר "טהור" יצא המנוגע מטומאתו.

כזה ממש ביקש דוד המלך ע"ה על מזמורי התהלים שלו, שאפילו כשיאמרם אדם שאינו יודע ומבין בין ימינו לשמאלו, יתקבלו אותם בקשות לרצון ולרחמים לפני אבינו שבשמים, כאותו כהן עם הארץ שאינו מבין דבר ואומר "טמא" ו"טהור" ופועל בכך... ונמצא לפי זה שיש באמירת תהלים סגולה נפלאה... שכל האומרם אפילו שאינו מבין ועומד על סודם וכוונתם פועל בהם... בספר "טהרת יום טוב" (חי"א אות כב) כותב רעיון נוסף בשם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

ביאורי התוספות
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 28

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם חובה לשרוף את ה'חלה' לאחר הפרשתה?

ולהשליכה לאשפה. אך יש שכתבו שאין להקל בדבר, וחובה לשורפה. ויש שכתבו שמצות השריפה לא נאמרה אלא ב'כזית'. ברם, חלה בחוץ לארץ - שהיא מדרבנן - מותרת באכילה לכהן שהוא טמא מת, ובלבד שלא יהיה טמא בטומאה היוצאת מגופו; ויש מקומות בחוץ לארץ שאכן נהגו לתת את החלה לכהן טהור. [שו"ע תקו, ד, משנ"ב כח-לא, ושעה"צ מח; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

'קדשים' טמאים - מצוה לשורפם, ונחלקו הראשונים אם מצוה זו היא מדאורייתא או מדרבנן; ואף שריפת 'חלה' טמאה בכלל מצוה זו. ולכן, בזמן הזה, שכולנו 'טמאי מתים', וממילא גם החלה שאנו מפרישים טמאה היא - מצוה לשרוף את החלה. ורבים נהגו להקל בדבר, ויש שפירשו כי מפני הטורח שבשריפה נוהגים לקבורה, ואם קשה לקבורה, ניתן לעוטפה

מהי הכמות שמפרישים מהבצק בהפרשת 'חלה'?

בהפרשת חלה במאפייה, וכעת אין ביד המפריש אלא לחמנייה אחת; וכן בהפרשת חלה מספק - אף למנהג בני אשכנז ניתן להפריש פחות מכזית. ויש שכתב שבהפרשת הכזית, ראוי להתנות שאם לבסוף לא ישרפו את החלה, תחול ההפרשה רק על פחות מכזית, ואזי פטור מלשורפה, (ראה לעיל).

מדאורייתא, ניתן לקיים את מצות הפרשת 'חלה' בכל כמות שמפרישים מהבצק, או המאפה; וחכמינו ז"ל תיקנו שיעורים שונים להפרשה. אולם, בזמן הזה, שהחלה בלאו הכי נשרפת, כדלעיל - אין מפרישים כשיעורים אלו שקבעו חז"ל, אלא 'משהו' מהבצק. אולם, מנהג בני אשכנז להפריש לכתחילה 'כזית' (50-17 סמ"ק, לשיטות השונות).

[שעה"צ תקו, לו; ביאורים ומוספים דרשו, 24 ו'30]

ובהפרשה מכמות קטנה מאוד, כגון מלחמנייה ש'התחייבה'

כיצד ניתן לצרף שני בצקים לכמות המחייבת בהפרשת 'חלה'?

להפריש חלה מזה על זה; ולכתחילה צריך שבשעת ההפרשה יהיו שניהם בחדר אחד, ואם מונחים בכלים נפרדים, יהיו הכלים פתוחים וסמוכים זה לזה. ושני מינים שהאדם מקפיד שלא יתערבו זה בזה - אם אין בכל אחד מהם שיעור חלה, לא ניתן לצרפם לשיעור חלה, אבל ניתן להפריש מזה על זה.

בצק אינו 'מתחייב' בהפרשת 'חלה', אלא כאשר יש בו 'שיעור חלה', דהיינו, שכמות הקמח היא לפחות ארבעים ושלוש 'ביצים' וחמישית הביצה, (כ'2,160-4,299 סמ"ק, לשיטות השונות). ושני בצקים, או שני מאפים, שאין בכל אחד מהם שיעור חלה, אך בשניהם יחד יש שיעור חלה - ניתן לצרפם יחד ולחייבם בהפרשת חלה, על ידי הנחתם בכלי אחד. ושני בצקים או מאפים שיש בכל אחד מהם שיעור חלה, ניתן

[משנ"ב תקו, כז; ביאורים ומוספים דרשו, 27]

* חכמינו ז"ל אסרו לקנות ולמכור בשבת. ובכלל זה, אסרו חכמים להקדיש חפץ בשבת לבית המקדש, כיון שהדבר דומה למקח וממכר, שהרי החפץ יוצא מרשותו ועובר לרשות הקדש. וכן אסרו להפריש תרומות ומעשרות ו'חלה' בשבת, כיון שההפרשה דומה להקדש. אולם, בצק שנילוש ביום טוב - כך שחובת ההפרשה חלה ביום טוב - התירו חכמינו ז"ל להפריש ממנו חלה ביום טוב. * בארץ ישראל, אסור לאכול ממאפה הטעון הפרשת חלה לפני ההפרשה, אולם, בחוץ לארץ מותר לאוכלו, אך יש לשייר ממנו חתיכה אחת שממנה תופרש החלה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מאיזו מצה אוכלים תחילה בליל הסדר - העליונה או האמצעית?

'כזית', האחד מהמצה העליונה, והאחד מהאמצעית. ומי שאינו מסוגל לאכול שני שיעורי כזית בבת אחת, יאכל תחילה כזית מהמצה העליונה, ולאחריו כזית מהאמצעית. ויש מי שכתב, כי ראוי לכוון לצאת ידי חובת מצות אכילת מצה בכזית שעליו חלה ברכת על אכילת מצה. ובדיעבד, האוכל כזית אחד בלבד מאחת מהמצות, או משתייהן - יצא ידי חובה.

[שו"ע תעה, א, ומשנ"ב ב, ט ריא; וראה ביה"ל שם ד"ה כזית; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

סדר בציעת המצות ואכילתן בליל הסדר: נוטלים את שלוש המצות שבקערה, (ראה שו"ע לעיל תעג, ד), אשר העליונה והתחתונה שבהן שלימות, והאמצעית 'פרוסה'; ומברכים 'המוציא', ומשמיטים את המצה השלישית, שנועדה רק לשם 'לחם משנה', ומברכים 'על אכילת מצה'.

לאחר מכן, נוטלים בבת אחת שתי חתיכות, האחת מהמצה העליונה, והאחת מהאמצעית; ואוכלים בבת אחת שני שיעורי

הלוח היומי

ג' באלול | רבי משה חריף ב"ר מאיר זצ"ל, אב"ד פרשבורג

יארצייט:

תקי"ח: רבי משה חריף ב"ר מאיר זצ"ל, אב"ד פרשבורג.

תר"ח: רבי יששכר בערטשע ב"ר יצחק לייפר זצ"ל, האדמו"ר הראשון מנדבורנא.

תרכ"ד: רבי משולם זוסיא ב"ר יצחק מאיר השיל זצ"ל, מזינקוב.

תרכ"ה: רבי אברהם צבי הירש ב"ר יעקב אייזנשטט זצ"ל, בעל פתחי תשובה.

תרפ"ו: רבי צבי הירש ב"ר דוד מורגנשטרן זצ"ל, מקאצק-לומאז'.

תש"ג: רבי יצחק ישעיה ב"ר חיים (מצאנז) הלברשטאם זצ"ל הי"ד, מטשכויב.

תש"ג: רבי משה ב"ר שלום יוסף (מהוסיאטין) פרידמן הי"ד, מבאיאן-קראקא, בעל דעת משה.

תש"ח: רבי שרגא פייבל ב"ר משה מנדלוביץ' זצ"ל, ר"מ תורה ודעת.

במה תלוי השפע לכל השנה?

פעם נסע הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ זי"ע בחודש אלול, ובדרך שמע ערל זקן אחד אומר לחבריו: "שמעו נא, חברי, מי שלא עובד בחודש זה בכל כוחו (שאז אוספים את התבואה והפירות) לא יהיה לו מה לאכול כל ימות השנה". קרא הצדיק לאנשיו ואמר להם: "אתם לא שומעים מה שהוא אומר?!"

(תורת אבות עמ' קכג)

נשתדל לנצל את חודש אלול כראוי ולהוסיף בעבודת ה' ובתפילה שהרי בחודש זה תלוי כל השפע של כל השנה ברוחניות ובגשמיות.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il